

Mottagare
Tekniska nämnden

Maxtaxa för insamling av förpackningsavfall för flerfamiljshus

Bakgrund

Regeringen beslutade i juni 2022 om förändringar i förpackningsförordningen vilket resulterar i att kommunerna från och med 2024 tagit över ansvaret för insamling av avfall bestående av förpackningsmaterial från FTI (Förpackningsinsamlingen). Ändringarna i förpackningsförordningen innebär, även att de vanligaste förpackningsmaterialen (papper, plast, metall och glas) från 2027 ska samlas in från privatpersoner genom fastighetsnära insamling.

Kostnaderna för insamling av förpackningsmaterial ska även fortsättningsvis bäras av producenterna. Naturvårdsverket betalar därmed från och med 2024 ut en schablonersättning till kommunerna som ska täcka större delen av kostnaderna kopplade till förpackningsinsamlingen. Insamlingen av förpackningsmaterial sker idag på olika sätt. Till exempel kan fastighetsägare till flerfamiljshus, på egen bekostnad, inrätta fastighetsnära insamling genom källsorteringsrum och betala för att en entreprenör transporterar bort avfallet.

Då det idag finns ett fungerande system med insamling av förpackningsavfall från flerfamiljshus genom FNI (förpackningsnära insamling) är det eftersträvansvärt att initialt fortsätta arbeta med liknande lösningar även efter att kommunen tagit över ansvaret.

Hämtning av förpackningsavfall från flerfamiljshus är inte en tjänst som regionen tillhandahåller, utan det sker i dag på frivillig basis genom avtal mellan fastighetsägare och privata insamlingsentreprenörer. Detta är ett upplägg som är vanligt i de flesta av landets kommuner. För att denna typ av insamling ska kunna fortsätta nu när kommunerna har tagit över ansvaret behövs det någon form av avtal eller upphandlingsförfarande med de privata insamlingsentreprenörerna. De upphandlings-/ avtalsmodeller som flertalet kommuner undersöker för tillfället är koncessionsupphandling och auktorisationsavtal. På Gotland kommer vi auktorisera de entreprenörer som vill ansluta sig till uppdraget insamling av förpackningsavfall från flerbostadshus samt samlokaliserade verksamheter. Auktoriseringsavtalet gör det möjligt för större väletablerade företag till små nyetablerade UF-företag.

Auktorisationssystem och maxtaxa

Genom ett auktorisationssystem tillåter kommunen privata entreprenörer genomföra en specifik tjänst. Den fastighetsägare som vill nyttja tjänsten tar själv kontakt med entreprenören och skriver avtal om hämtning. All fakturering och liknande ombesörjs genom kontakt mellan entreprenören och fastighetsägaren.

För att kunna lägga upp ett auktorisationssystem och sluta auktorisationsavtal med en eller flera entreprenörer behöver kommunen besluta om en maxtaxa. Maxtaxan är det högsta pris som entreprenören får ta betalt för tjänsten och fastställs av kommunfullmäktige. Önskar fastighetsägaren ytterligare service, till exempel kärltvätt eller städning av avfallsutrymme, är det möjligt att beställa den enligt entreprenörens fria prissättning. Anledningen till att en maxtaxa behöver beslutas är att säkerställa att likabehandlingsprincipen i kommunallagen följs och att avgiften för insamling blir skälig.

Bestämning av maxtaxan

Det finns ingen vedertagen metod för bestämning av maxtaxan. Många kommuner utgår från uppskattade prisnivåer från de entreprenörer som genomför arbetet idag. Avfall Sverige föreslår att hellre lägga maxtaxan för högt än för lågt, en för låg maxtaxa riskerar att leda till att auktorisationssystemet inte blir kommersiellt attraktivt med få eller ingen entreprenör villig att genomföra hämtningen. En högre maxtaxa gör auktorisationssystemet mer attraktivt för entreprenörerna vilket leder till en konkurrensutsättning inom systemet likt dagens fria prissättning.

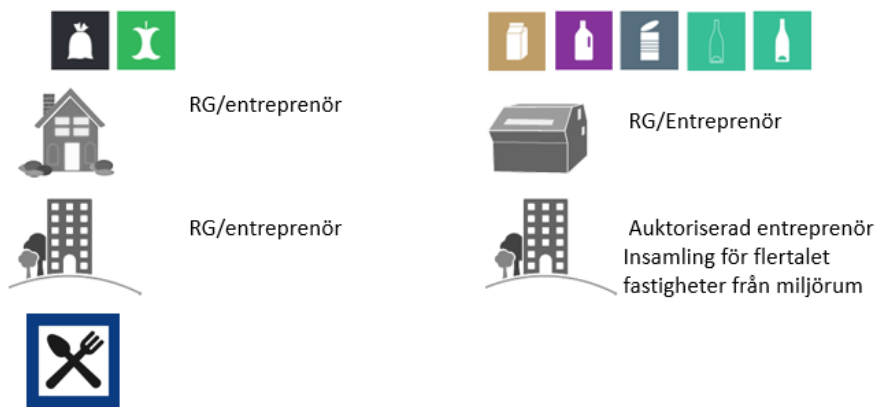
På Gotland finns det idag enligt uppgifter endast en entreprenör som samlar in förpackningsavfall. Entreprenören uppger att de är intresserade av att fortsätta sina nuvarande uppdrag och vill delta i auktorisationssystemet. Auktorisationssystemet öppnar upp för andra aktörer att delta.

Genom att fråga entreprenören hur mycket det kostar att hämta förpackningsmaterial och returpapper hos den dyraste fastigheten inom Gotland har vi fått uppgifter på att det kostar upp till 250 kr/kärلتömning. Detta är i nivå med närliggande fastlandskommuner och betydligt lägre än priserna som vissa kommuner i andra delar av landet finns det uppgifter om. I ovan avgift inkluderas tömning av kärл, transport av avfallet till kommunens omlastningsyta, hyra av kärл och kortare dragväg. För att göra systemet attraktivt för nya och befintliga entreprenörer rekommenderas att kommunen fastställer maxtaxan för hämtning av förpackningar och returpapper till samma belopp som entreprenörerna angivit som rimlig maxtaxa. Detta resulterar i en hämtningskostnad (inklusive tömning av kärл, transport, kärлhyra och dragväg) för förpackningar och returpapper på 250 kr exklusive moms.

För att hantera fluktuerande priser för till exempel bränsle och inflation är det lämpligt att maxtaxan för hämtning av förpackningar och returpapper årligen

indexjusteras. Maxtaxan justeras lämpligen med A11:F Avfallsindex förbränning basmånad juli 2023.

RG Avfallshantering 2024-2026

RG Avfallshantering 2026-

